

SZLOVÁK NÉPISMERET

A hazai szlovák nemzetiség számára a nyelv és a kultúra az identitás fenntartásának és megerősödésének alapvető feltétele. A már évtizedek óta érzékelhető előrehaladott asszimilációs folyamat következtében megnőtt a nevelési és oktatási intézmények szerepe a nyelv, a kultúra és az identitás továbbadásában. A nevelés és oktatás feladatai éppen ezért nem korlátozódhatnak csak az ismeretek átadására és a készségek fejlesztésére. Gyakorlati és sokrétűen felhasználható tudásra és képességekre kell törekedni, amelyek egyben feltételei az értékeken alapuló cselekvésnek. Az önmeghatározás, ítélőképesség, a tudomány és művészet iránti nyitottság és a mindenkori személyes adottságok és lehetőségek határain belüli teljesítmény elérése a cél. Ez a feltételrendszer nyit utat a felelősségteljes élet felé.

Az élethosszig tartó tanulás jegyében a magyarországi nemzetiségek legfontosabb oktatáspolitikai célja egy olyan nevelési és oktatási kínálat fenntartása és fejlesztése, amely mindenki számára elérhető és átjárható. A nemzetiség nyelvén felkínált nevelés és oktatás épít arra, hogy a nemzetiséghez tartozók ezzel a lehetőséggel minden életszakaszban élhessenek.

A nyelv magas szintű birtoklása, a helyi nyelvjárások és szokások ápolása, a történelem és a jelen ismerete – mindezek az identitás nélkülözhetetlen részét képezik. Modern világunkban az emberi kapcsolatokon keresztül történő tanulás éppoly fontos, mint a tudás és az információ megszerzése, valamint cselekvési stratégiák kifejlesztése. A hazai nemzetiségek számára ez meghatározó jelentőséggel bír, hiszen két anyanyelv birtokában vannak. Figyelembe kell venni ugyanakkor, hogy a már említett asszimiláció következtében az oktatási intézmények nem építhetnek a tanulók otthonról hozott nyelvi ismereteire. Az oktatás eredményességének érdekében ennek a megváltozott helyzetnek tükröződnie kell a fejlesztendő kompetenciákban és a közműveltségi tartalmakban is.

A tantárgy sajátosságából, hogy a család érték- és hagyománykövetítő szerepét és azok tiszteletét egyre inkább át kell vállalnia, adódnak a célok és feladatok is.

A szlovák nemzetiségi iskolák tanulói először élményszerű helyzetekben találkoznak a legfontosabb hagyományokkal, az életmóddal és a nemzetiség kultúrájával. Ezekre az élményekre építve cselekvés- és projektorientált oktatási formákban a fokozatosság elve alapján szereznek ismereteket a nemzetiség történeleméről, néprajzáról, nyelvéről, irodalmáról és a médiáról.

A tanulók tájékozottak abban, hogy a hagyományörzés családon kívüli színterei a különböző intézmények és szervezetek.

A népismeret tantárgy a tanulók számára lehetővé teszi, hogy toleránsak és nyitottak legyenek a mássággal szemben, amely alkalmassá teszi őket más nemzetiségek és népek elfogadására.

A heti kötelezően egy tanítási óra az elsőtől a tizenkettedik osztályig intenzív és alapos ismeretszerzést tesz lehetővé. Ennek során a más tantárgyakkal való kapcsolódást szem előtt kell tartani. A tartalmak magukban rejtik ennek lehetőségét.

A népismeret tantárgy feladata – identitás- és értékközvetítés – hatással van a módszerek megválasztására. A nyitott oktatási formákban történő tanítás olyan ismeretszerzést biztosít, amely az élménytől a cselekvésen és megértésen át a tapasztalathoz vezet.

E kreatív és cselekvésközpontú feldolgozási formák (állomásokon való tanulás, műhelytanítás, múzeumpedagógia-foglalkozások, iskolai projektek) a tanulókat olyan tapasztalatokhoz segítik, amelyekre saját környezetükben már nem tehetnek szert.

A tantárgy a kulcskompetenciák – a kommunikáció, az időben és térben való tájékozódás, a reflexiót irányító kérdések, a mérlegelő gondolkodás és az önálló tanulás – fejlesztése során eléri, hogy a tanulók alkalmassá váljanak önálló projektek lebonyolítására.

1-2. évfolyam

Az első két évfolyamon a szlovák népismeret tantárgy tanítása időigényesebb tevékenység- és tanulásszervezési formák keretén belül történik, alapoz a tanulók egyéni érdeklődésére, s figyelembe veszi az egyéni különbségeket. A tanuló megismerkedik az ünnepekkel, a szlovák nyelvvel, a szlovák nemzetiség tárgyi és szellemi kultúrájával, miközben kialakul érzelmi azonosulása. Játékos formában sajátítja el az állampolgári teendőket, valamint a demokratikus viselkedés szabályainak alapjait: kooperál és követi a közösségi szabályokat. A tantárgy ebben a szakaszban fontos szerepet tölt be az önismeret, a társas kultúra fejlesztésében. A tanuló megismeri a felelősséget, az empátiát, a másokkal való együttműködés fontosságát. A családi életre nevelés során megtanulja a családi szerepeket s az azokhoz kötődő feladatokat. A tárgyi és természeti környezet védelmét napi tevékenységei során gyakorolja. Segítséggel törekszik rá, hogy szlovák nyelven fejezze ki magát. Esztétikai-művészeti tudatossága és kifejezőképessége erősödik.

A tanuló megfelelő szinten megismeri anyaországa és hazája nemzeti ünnepeit. Megismeri a nagy ünnepkörök egy-egy hagyományát és az éves ünnepkör legfontosabb állomásait: ezeket évszakok szerint is képes elhelyezni, valamint megismer ezekhez kapcsolódó alkotásokat. Megismeri a magyarországi szlovák nemzetiségi ünnepekhez kötődő helyi hagyományokat, részt vesz érzelmi azonosulását segítő tevékenységekben, hagyományok felelevenítésében. Elhelyezi magát a szűkebb és tágabb közösségben, követi az egyszerű közösségi szabályokat, bekapcsolódik a közös tevékenységekbe. A tanuló rendelkezik kooperatív készséggel, és betartja az illemszabályokat. Megismeri és elsajátítja az alapvető együttélési, együttműködési normákat a családban, az iskolában és a társadalmi életben. Megtanulja a családi szerepekhez kapcsolódó feladatokat, és törekszik rá, hogy saját feladatait napi rendszerességgel elvégezze. A tanuló érzékenyebbé válik a természeti és tárgyi környezet állapota iránt. Pozitív viszony alakul ki benne környezetére és elődei szlovák nemzetiségi életéhez kapcsolódó értékeihez. A tanulóban kialakul az igény és képesség, hogy egyszerű, szlovák nyelvű kérdésekre válaszoljon. Törekszik a mások számára érthető beszédre. Figyelemmel tud követni szlovák nyelvű szóbeli történetmondást, magyarázatot. A tanuló megismerkedik a manuális és művészeti alkotótevékenység több formájával. Képes szlovák versek, találós kérdések elmondására, a ritmusérzékét és a mozgáskultúrát fejlesztő játékokra és gyakorlatokra, ritmusos és énekes rögtönzésekre, szerepjátékokra.

A szlovák nemzetiségi népismeret alapóraszám az 1-2. évfolyamon: 74 óra

A javasolt óraszám az alapóraszám 80%-át fedi le.

1-2. évfolyam

Témakörök	Javasolt óraszám
Család és közvetlen környezet	10
A lakóhely és a közvetlen környezet ismerete	15
Ismerkedés a magyarországi szlovákok kultúrájával	6
Egyházi ünnepek jellegzetes hagyományai	12
Szokások felelevenítése: népi gyerekjátékok, ismerkedés a népművészettel	12
Népköltészet	4
Összesen	59

Témakör	Család és közvetlen környezet	Javasolt óraszám 10 óra
Tanulási eredmények	A tanuló: - megismeri a közvetlen környezetében tapasztalt szellemi és tárgyi értékeket; - megtapasztalja a családhoz, a szűkebb közösséghez, nemzetiségéhez tartozás érzését, nyitottá válik a családi és közösségi értékek befogadására; - életkori sajátosságainak megfelelően kérdések segítségével bemutatja családjá és nemzetisége értékeit.	
Ismeretek/fejlesztési feladatok		
A családtagok legjellemzőbb adatai, megnevezésük és felismerésük. Ismeretek családi és rokon kapcsolatokról és fokokról, családi szokások, hagyományok. Helyi nyelvjárásban használt családi elnevezések. Munka és elfoglaltság a szűkebb családban: feladatok a családban. A családtagok tevékenységének megnevezése. Az együttélés szokásrendszere a családban: régmúlt és jelen. Születés, házasság, elmúlás a családban. A szlovák nemzetiségi közösségi élet és környezet. Kompetenciák fejlesztése: A családtagok közötti viszonyok felismerésének segítése. A család értékeihez való kötődés erősítése. Mások megismerése igényének fejlesztése. A közösséghez való tartozás fontosságának felismertetése. Nemzetiségi identitás erősítése. Kommunikációs készség fejlesztése. Ok-okozati összefüggés felismerésének fejlesztése.		
Fogalmak	apa, anya, testvér, nagyszülő, család, rokon, közösség, születés, házasság, elmúlás	

Témakör	A lakóhely és a közvetlen környezet ismerete	Javasolt óraszám 15 óra
Tanulási eredmény	A tanuló: - megismeri közvetlen lakóhelyét, közvetlen környezetét, annak nemzetiségi értékeit; - megtapasztalja a lakóhelyhez való kötődés érzését; - megnevezi a lakóhely főbb középületeit, képek alapján felismeri a nemzetiségi intézményeket.	
Ismeretek/fejlesztési feladatok		
Az adott nemzetiségi település, város elhelyezkedése. Település, város, utca, épületek és középületek. Az adott település iskolájának nemzetiségi jellege, címe. Az osztályok berendezése régen és ma. Az osztályban kialakult baráti kapcsolatok, megszólítások.		

A háziállatok, azok rövid jellemzése, felismerése és elnevezése (állathangutánzó, nyelvtörő mondókák). A konyhakerti növények, azok jellemzése, felismerése, elnevezése (találós kérdések, versek). A kerti munkaeszközök felismerése, rövid jellemzése, elnevezése. A napszakok, napok, hetek, hónapok. Az évszakok megfigyelése, rövid jellemzése, elnevezése. Munkához, évszakokhoz, időjáráshoz kapcsolódó népszokások, jóslások (előrejelzések). Kompetenciák fejlesztése: Helyi és nemzetiségi identitás erősítése. Kommunikációs készség fejlesztése. A természeti világ alapelveinek megismertetése. Megfigyelés képességének fejlesztése. A környezet értékeinek felismertetése, megőrzése iránti igény kialakítás. Természetvédelem, természettudatos viselkedés erősítése.	
Fogalmak	megszólítás, város, település, falu, elhelyezkedés, középület, utca, lakóház, iskola, osztály, háziállat, növény, kert, munka, évszak, természet
Javaolt tevékenységek	Tájház látogatás. Séta a településen, középületek beazonosítása. A településről készült régi fotók gyűjtése. Nemzetiségi rendezvények látogatása. Piac, iskolakert látogatása. Élő sarok kialakítása. Időjáráshoz fűződő hagyományok felelevenítése, kipróbálása.
1. osztály Naše mesto Erb Komlóša Budovy na Komlóši Dochádzka slovenského oblastného domu, národospisnej zbierky Komlóšske jedlá Prechádzka po meste	2. osztály Slovenské symboly na Komlóši Slovenské označenie Komlóša Erb Komlóša Budovy na Komlóši Naše pamiatky Adventný kalendár Veľká noc Prechádzka po meste

Témakör	Ismerkedés a magyarországi szlovákok kultúrájával	Javasolt óraszám 6 óra
Tanulási eredmények	A tanuló: - megismerkedik közvetlen környezete nemzetiségi jellegével; - nyitottá válik a szlovák hagyományok megismerésére, gyakorlására; - szívesen használja a szlovák nyelvet és vesz részt nemzetiségi programokon; - érdeklődik nemzetiségi műsorok, előadások iránt.	
Ismeretek/fejlesztési feladatok		
A szlovák nemzetiségi közösségi élet és környezet. A lakóhely szlovák nemzetiségi jellege. A kultúra, a hagyomány, a szokás fogalmai. A szlovák nemzetiség életmódja, kultúrája. Milyen hagyományok, szokások élnek a családban, lakóhelyünkön? A nemzetiségi rendezvények fontossága. Kompetenciák fejlesztése: Nemzetiségi és helyi identitás erősítése. Kommunikációs készség fejlesztése. Új ismeret szerzésének, beépülésének segítése. Szlovák nemzetiségi média megismertetése.		
Fogalmak	kultúra, hagyomány, szokás, életmód, kifejezés, újság, cím, elnevezés	
Javasolt tevékenységek	Szlovák, családi hagyományok gyűjtése, bemutatása fotók segítségével. Közös ünnepváró rendezvények, programok a településen vagy a közelben működő szlovák szervezetek, egyesületek tagjaival. A Domovina szlovák tv adás, a Ľudové noviny hetilap gyermekrovatának megtekintése, tanulmányozása.	
1. osztály Rodina Komlóšske piesne Účasť na komlóšskych programoch – gastronomický deň, klobásový festival, adventný večer	2. osztály Vinše a básne Veľká noc Vianočný stromček-symboly	

Témakör	Egyházi ünnepek jellegzetes hagyományai	Javasolt óraszám 12 óra
Tanulási eredmények	A tanuló: - megismeri és képes röviden jellemezni a legjelentősebb egyházi ünnepeket (karácsony, farsang, húsvét); - nyitottá válik az egyházi hagyományok iránt; - képes az egyházi ünnepekhez rendelni a legjellemzőbb szokásokat, szimbólumokat.	
Ismeretek/fejlesztési feladatok		
Helyi népszokások, néphagyományok. A téli (Mikulás, karácsony) és a tavaszi (farsang, húsvét) ünnepekhez fűződő ismeretek. Az ünnepek szimbólumai, jelképei. Az ünnepi előkészületek. Karácsonyi, újévi köszöntők. Hagyományörző játékok (betlehemezés, locsolkodás). Kompetenciák fejlesztése: A hagyományok fontosságának felismertetése, megőrzése iránti igény kialakítás. Identitástudat erősítése. Az összetartozás fontosságának felismertetése. Kommunikációs készség fejlesztése. Önálló ismeretszerzés erősítése. Ok-okozati összefüggés felismerésének fejlesztése.		
Fogalmak	egyház, ünnep, szimbólum, karácsony, farsang, húsvét, Mikulás, jelkép, köszöntő	
Javasolt tevékenységek	Hagyományos karácsonyfadíszek készítése. Szlovák nyelvű üdvözlőlap készítése. Részvétel helyi hagyományörző ünnepségeken. Farsangi álarc készítése természetes anyagokból.	
1. osztály	2. osztály	
Vinše a básne Lapbook Pexeso Dobble Kreatívne úlohy	Len čo vstanem... My sme deti veselé.... Malá Julianka Snehuliak.básen Vinše a básne Veľká noc Vianočný stromček-symboly	

Témakör	Szokások felelevenítése: népi gyerekjátékok, ismerkedés a népművészettel	Javasolt óraszám 12 óra
----------------	---	--

Tanulási eredmények	A tanuló: - megismer néhány hagyományos gyermekjátékot és bemutatja azokat; - megtapasztalja a közös játék örömét; - játékos formában fejlődik szlovák nyelv tudása; - fejlődik mozgás- és ritmusérzéke.	
Ismeretek/fejlesztési feladatok		
Gyermekjátékok – fogócskák, bújócskák, kapuzók, táncos-dalos játékok, felelgetős játékok. Helyi vers, mondóka, dal. A néptánc, mint közösségi tevékenység. A népzene és szerepének ismerete a szlovák nemzetiség életében. A díszítőművészetek és funkciójának ismerete. A manuális tevékenység (szövés, fonás, hímzés) értékei. Hagyományos, népszokáshoz köthető eszközök, tárgyak, díszek ismerete. A helyi alapmotívumok, formák ismerete. Jellemző színhasználat ismerete. A népművészethez köthető anyagok, eszközök ismerete.		
Kompetenciák fejlesztése: Szokások, hagyományok megismertetése. A népművészet értékének felismertetése. Kommunikációs készség fejlesztése. Játékszeretet, alkotásvágy fejlesztése. Esztétikai érzék alakítása. Kreatív alkotókészség erősítése. A természetes anyagokkal történő tevékenységek megismertetése. Az alkotás örömeinek felkeltése.		
Fogalmak	népi, néptánc, népzene, mondóka, gyerekjáték, hangszer, népművészet, motívum, eszköz, anyag, szövés, fonás, hímzés.	
Javasolt tevékenységek	Hagyományos játékok gyűjtése, kipróbálása. Közös tánctanulás. Rövid színdarab, dramatizált játék megtekintése egy-egy szokásról. Néprajzi gyűjtemény látogatása. Találkozás helyi kézművessel, népművésszel. Ismerkedés az agyagozással és a hímzéssel.	
1. osztály Detské hry Rozprávkový svet Vyčítanky Tance Bábkové divadlo Dochádzka slovenského oblastného domu, národospisnej zbierky 2. osztály Hry a básne o jary Básne o zime Básne o jeseni Detské hry Rozprávkový svet Vyčítanky		
Témakör	Népköltészet	Javasolt óraszám 4 óra
Tanulási eredmények	A tanuló: - megismer néhány népmesét, népdalt, azokat felismeri;	

	- a megismert kiszámolókat, mondókákat spontán használja, alkalmazza; - szívesen kapcsolódik be közös éneklésbe, táncba.
Ismeretek/fejlesztési feladatok	
A népköltészet fogalma. A természettel kapcsolatos megfigyelések tükröződése a népköltészetben. Hiedelmek, kiszámolók, mondókák, helyi, tradicionális népdalok. Népi humor, természetesség, bölcsesség a hazai szlovák népmesékben. A helyi szlovák legendák, helyi idős emberek történetei. Rövid köszöntő, gyerekjáték. A helyi nyelvjárás alapjai, néhány kifejezés. Kompetenciák fejlesztése: Hallott szöveg megértésének segítése. Helyi szokások megismertetése. Az irodalom iránti érdeklődés felkeltése. Közvetett élmények, hatások befogadásának elősegítése. Az életkornak megfelelő normatudat kialakítása.	
Fogalmak	népköltészet, népi humor, bölcsesség, népmese, népdal, legenda.
Javasolt tevékenységek	Mesesarok kialakítása. Meseillusztrálás. A település életéhez kapcsolódó legenda, történet meghallgatása.
1. osztály Vyčítanky Rozprávky o zvieratách Ľudové hádanky Bábkové divadlo	2. osztály Rozprávka o mesiačikoch Sviatky-Vianoce, Veľká noc Slovenské označenie mesta Slovenská základná škola
A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	A helyes önismeret alakulása, a nemzetiségi jelleg elsajátítása. Tudatosul a tanulóban, hogy szlovák nyelven is kifejezheti magát. Felismeri a kultúra és a hagyományok sokszínűségét a mindennapokban. A tanuló elsajátítja szülőhelye, iskolája szlovák nyelvű meghatározását, megismeri az adott település középületeit és lakóházait, azok szűkebb és tágabb környezetét. Be tudja mutatni családtagjait és szűkebb rokonságát. Elsajátítja a családtagok helyi nyelvjárásban használt elnevezéseit. A gyakorlati élet során megfelelően szólítja meg és köszönti szűkebb környezetét. Ismeri a hagyományos vallási ünnepek elnevezéseit, szimbólumait. Meg tudja nevezni a konyhakerti növényeket, a jellemző háziállatokat és munkaeszközöket. Ismeri a legjellemzőbb kifejezéseket a négy évszak jelenségeinél. El tud énekelni helyi nyelvjárású népdalt. Tud mondani találós kérdést, ismer gyermekjátékot. Részt vesz hagyományörző ünnepségeken.

3–4. évfolyam

A kezdő szakaszban (3–4. évfolyam) a szlovák népismeret tantárgy a motiválás és a tanulásszervezés keretén belül teljesítményekre összpontosít. A tanuló megismeri az ünnepeket. Megismerkedik a szlovák nemzetiség tárgyi és szellemi kultúrájával, miközben erősödik érzelmi azonosulása. Játékos formában sajátítja el az állampolgári teendőket, valamint a demokratikus viselkedés szabályainak alapjait: kooperál és követi a közösségi szabályokat. Az önismeret és társas kultúra fejlesztése során ismeretet szerez saját képességeiről és lehetőségeiről. Képes alkalmazni az emberi kapcsolatok elfogadott formáit. A családi életre nevelés során megtanulja a családi szerepeket, az azokhoz kötődő feladatokat. Képes felelősséget vállalni másokért, s megtapasztalja az önkéntességet. A tárgyi és természeti környezet védelmét napi tevékenységei során gyakorolja. Igényli, hogy szlovák nyelven fejezze ki magát. Esztétikai-művészeti tudatossága és kifejezőképessége erősödik. Megismeri a médiumokat és azok szerepét a tanulásban.

A tanuló megfelelő szinten megismeri anyasországa és hazája nemzeti ünnepeit, ezek időpontjait. Mélyebben megismeri a nagy ünnepkörök egy-egy hagyományát és az éves ünnepkör legfontosabb állomásait: ezeket évszakok szerint is képes elhelyezni, valamint megismeri az ezekhez kapcsolódó alkotásokat. Megismeri a magyarországi szlovák nemzetiségi ünnepekhez kötődő helyi hagyományokat, részt vesz érzelmi azonosulását segítő tevékenységekben. Az egyre táguló környezet megismerése hozzájárul a szülőföldhöz, a hazához, az anyasországhoz való kötődés kialakulásában. Elhelyezi magát a szűkebb és tágabb közösségben, követi az egyszerű közösségi szabályokat, bekapcsolódik a közös tevékenységekbe. Felismeri valódi és lehetséges szerepeit. A tanuló rendelkezik kooperatív készséggel, és betartja az illemszabályokat. Megismeri és elsajátítja az alapvető együttélési, együttműködési normákat a családban, az iskolában, a társadalmi életben. Megtanulja a családi szerepekhez kapcsolódó feladatokat, és törekszik rá, hogy saját feladatait napi rendszerességgel elvégezze. Tisztában van azzal, hogy a vállalt feladatok felelősséggel járnak. Tapasztalatot szerez arról, hogy nemcsak kötelező feladatai vannak, hanem szabad választása alapján is segíthet környezetében. A tanuló érzékenyebbé válik a természeti és tárgyi környezet állapota iránt. Késztetés alakul ki benne, hogy megőrizze környezete és elődei szlovák nemzetiségi életéhez kapcsolódó értékeit. A tanulóban kialakul az igény és képesség, hogy gondolatait, véleményét szlovák nyelven tudja kifejezni. Törekszik a mások számára érthető beszédre. Figyelemmel tud követni szlovák nyelvű szóbeli történetmondást, magyarázatot. Megismeri és alkalmazza az anyaggyűjtés és elrendezés szabályainak alapjait. Kétnyelvűségéből adódóan nyitott más kultúrák befogadására. A tanuló megismerkedik a manuális és művészeti alkotótevékenység több formájával. Képes szlovák versek, találós kérdések elmondására, a ritmusérzékét és a mozgáskultúrát fejlesztő játékokra és gyakorlatokra, ritmusos és énekes rögtönzésekre, szerepjátékokra. Megismerkedik a szlovákiai, a hazai szlovák és magyar médiumok hasznosíthatóságával a tanulásban.

A szlovák nemzetiségi népismeret alapóraszám az 3-4. évfolyamon: 74 óra
A javasolt óraszám az alapóraszám 80%-át fedi le.

3-4. évfolyam

Témakörök		Javasolt óraszám
A család és annak rokoni kapcsolatai		8
A lakóhely és közvetlen környezete		15
Alapismeretek a magyarországi szlovákok kultúrájáról, életéről		8
Naptári ünnepek, jeles napok		12
Szokások felelevenítése: népi gyerekjátékok, népművészet		11
Népköltészet		5
Összesen		59

Témakör	A család és annak rokoni kapcsolatai	Javasolt óraszám 8 óra
Tanulási eredmények	A tanuló: - megismeri a családon belüli rokoni kapcsolatokat, azokat szlovákul megnevezi; - bemutatja családját, az abban kialakult hagyományokat; - megéli a családi ünnepek élményét, jelentőségét; - képes megfogalmazni ünnephez kötődő jókívánságot.	
Ismeretek/fejlesztési feladatok		
A család rokoni kapcsolatai és fokozatai. A család és a rokonság értékeinek fontossága. Hagyományos értékek a családban, a kisebbekkel és idősebbekkel való törődés. Az együttélés szokásrendszere tágabb értelemben. A családi ünnepek előkészületei (születésnap, névnap). Az emberi élet fordulópontjaihoz kapcsolódó események (keresztelő, házasság) bővebb feldolgozása. Jókívánságok kifejezése szóban és írásban. Kompetenciák fejlesztése: A család fontosságának megélésének elősegítése. A családtagok közötti érzelmek kifejezésének képességfejlesztése. Kommunikációs képesség fejlesztése. Ok-okozati összefüggés felismerésének fejlesztése. Szolidaritás, érzelmi azonosulás erősítése.		
Fogalmak	értékek, rokon, rokoni kapcsolat, törődés, magatartásmód, családi ünnep, jókívánság, életforma.	
Javasolt tevékenységek	Helyi nyelvjárási szavak gyűjtése a témával kapcsolatban. Kreatív családfa készítése. Magatartásmódok, életformák megfigyelése, azok bemutatása régi családi fotók, elbeszélések alapján.	
3. osztály Erb mesta		4. osztály Sviatky

Slovenské mená ulíc Budovy na Komlóši Pamätné domy na Komlóši Typické slovenské domy	Slovenské mená
---	----------------

Témakör	A lakóhely és közvetlen környezete	Javasolt óraszám 15 óra
Tanulási eredmények	A tanuló: - képes megnevezni lakóhelye nevezetességeit, legfontosabb épületeit; - megismeri a nemzeti és intézményeket; - felismeri a hagyományos mesterségeket, azok legfontosabb eszközeit; - felismeri és képes megnevezni a kertben termesztett alapvető zöldségeket, gyümölcsöket; - nyitottá válik a természet védelmére, életkorának megfelelően szívesen vesz részt abban.	
Ismeretek/fejlesztési feladatok		
A lakóhely emlékműveinek, épületeinek szlovák elnevezései, a településen található kétnyelvű feliratok. A helyi nemzeti iskola múltjának és jelenének összehasonlítása rövid mondatokban (berendezési tárgyak, eszközök). A településen található tájház – helyiségek, funkciók, helyi sajátosságok. A település hagyományos mesterségei, foglalkozásai. Az építkezés múltbéli és új jegyeinek összehasonlítása, az építkezés változásai. A kertben termesztendő zöldségek, gyümölcsök és azok jellemzése. A zöldségek és gyümölcsök termesztése. A természetben található termékek és azok felismerése. A természet törvényszerű változásai (nappal-éjszaka). Életkori sajátosságoknak megfelelő szintű természet- és környezetvédelem. Kerti munkákhoz, évszakokhoz köthető tapasztalások. Az évszakok szóbeli és írásbeli rövid jellemzése. Kompetenciák fejlesztése: Helyi és nemzeti identitás erősítése. Kommunikációs készség fejlesztése. A természeti világ alapelveinek megismertetése. Megfigyelés képességének fejlesztése. Tájékozódási képesség fejlesztése. Kooperációs készség erősítése. A környezet értékeinek felismertetése, megőrzése iránti igény kialakítása. A fenntartható fejlődés megismertetése. Természetvédelem, természettudatos viselkedés erősítése. Kreativitás, alkotó fantázia fejlesztése.		

Fogalmak	falu, város, tanya, sajátosság, mesterség, foglalkozás, térkép, változás, környezetvédelem, megóvás, tapasztalás, törvényszerű.
Javasolt tevékenységek	Térkép készítése csoportokban a település jelentősebb épületeinek ábrázolásával. Különböző termékek gyűjtése és felhasználása kreatív tevékenység során. Közmondások gyűjtése és elsajátítása a természet változásairól. Kézműves műhely látogatása, a mesterség kipróbálása.
3. osztály Plody stromov Jesenné práce-lámačka Budovy na Komlóši Príroda-jar	4. osztály Významý ľudia na Komlóši Slovenské programy a tradície na Komlóši Pracovné nástroje Staré zamestnanie

Témakör	Alapismeretek a magyarországi szlovákok kultúrájáról, életéről	Javasolt óraszám 8 óra
Tanulási eredmények	A tanuló: - jellemezni tudja a várost, a falut és a tanyát; - ismer néhány környező, szlovákok lakta települést; - ismeri a település legismertebb szlovák nemzetiségi személyiségeit; - ismeri a magyarországi szlovák médiát (Domovina, Ľudové noviny); - nyitottá válik a település szlovák nemzetiségi rendezvényei iránt; - képes tájékozódni a térképen, ismeri a szomszédos országokat; - elsajátít néhány alapvető adatot Szlovákiáról.	
Ismeretek/fejlesztési feladatok		
A településtípusok (falu, város, tanya) és azok rövid jellemzése. Tájékozódás a térképen: szomszédos országok, a magyarországi szlovákok jelentősebb központjai, a települések felkutatása. A magyarországi szlovák nemzetiségi iskolarendszer (tantárgyak, tevékenységek, sajátosságok). A szlovák nemzetiség életmódjáról, kultúrájáról megszerzett bővebb ismeretek. A nemzetiséghez tartozó ismertebb közéleti személyek. A nemzetiségek alapjogai életkornak megfelelően. A lakóhely nyelvjárásának sajátosságai, kifejezéseinek megértése és alkalmazása egy-egy témához kötve. Szlovákia elhelyezkedése, fekvése, fővárosa, főbb folyói, hegységei. Kompetenciák fejlesztése: Nemzetiségi identitás erősítése. Kommunikációs készség fejlesztése. Tájékozódási képesség fejlesztése. Kooperatív technikák gyakorlása.		

Segédeszközök megfelelő használatának gyakorlása. Információszerzés lehetőségeinek elsajátíttatása. Digitális készségek beépítése az ismeretszerzési technikák közé.	
Fogalmak	információszerzés, regionális és országos találkozó, aktív, közélet, helyi nyelvjárás, településtípus, emlékmű, Szlovákia.
Javasolt tevékenységek	Város, falu, tanya makett készítése. Játékok a térképpel való ismerkedésre. A nemzetiségi rendezvényeken való aktív részvétel. A L'udové noviny gyermekrovatának olvasása.
3. osztály Veľká noc-symboly Kultúrne akcie v meste Mikuláš Vianoce-symboly Zima na nástenke Jesen na nástenke Jar na nástenke	4. osztály Slovensko Slovenské symboly Slovenské obce v Maďarsku Župy v Maďarsku Slovenské časopisy Slovenské noviny

Témakör	Naptári ünnepek - jeles napok	Javasolt óraszám 12 óra
Tanulási eredmények	A tanuló: - ismeri az őszi és téli ünnepkör legfontosabb jeles napjait; - a jeles napokhoz tudja kötni a legjellemzőbb szokásokat, hagyományokat; - érdeklődik a ma is élő, átörökölt szokások iránt; - a jeles napokhoz fűződő szólásokat sajátít el.	
Ismeretek/fejlesztési feladatok		
A gyermek utónevének kiválasztása régen és ma. Közismert névnapokhoz köthető néphagyományok: Mihály (szeptember 29.), Márton (november 11.), Katalin (november 25.), András (november 30.) napjához köthető megfigyelések. Borbála (december 4.), Luca (december 13.) napi tevékenységek. Az újév köszöntése és a hozzá fűződő hiedelmek. Az őszi-téli jeles napok helyi változatai. A jeles napokhoz és a vallási élethez fűződő élő és felújított hagyományok. Kompetenciák fejlesztése: Nemzetiségi és helyi identitás erősítése. Kommunikációs kompetencia fejlesztése. A naptárhasználat elsajátításának segítése. A térben és időben történő tájékozódás fejlesztése. A fenntartható fejlődés érvényesítésének elősegítése. A természeti világ alapelveinek megismertetése. A közösségi életben történő aktív részvétel elősegítése.		

Fogalmak	keresztnev, utónév, jeles nap, ünnep, hagyomány, szokás.
Javasolt tevékenységek	Részvétel a helyi hagyományőrző ünnepségeken. Márton napi kreatív foglalkozás. Luca naptár készítése. Időjárási megfigyelések feljegyzése. Luca napi búza vetése, megfigyelése.
3. osztály Ludový odev Zážitky na fašiangoch Sviatky Zima Jeseň	4. osztály Jarné sviatky Jesenné sviatky Zimné sviatky Nový rok

Témakör	Szokások felelevenítése: népi gyerekjátékok, népművészet	Javasolt óraszám 11 óra
Tanulási eredmények	A tanuló: - megismerkedik néhány alapvető népi hangszerrel; - megismeri települése, régiója népviseletét; - ismer népi játékokat; - elsajátítja a hímzés, kötés, szövés alapjait.	
Ismeretek/fejlesztési feladatok		
Egyszerű mozgáselemek. Dramatizálás. Helyi és régiós mondókák, gyerekjátékok, kapuzók, táncos-dalos játékok. A néptánc, mint közösségi tevékenység fontosságának megtapasztalása, a helyi tánccsoport ismerete. A népzene szerepének, fontosságának megtapasztalása, néhány népi hangszer jellemzése. A díszítőművészetek és azok funkciója. A manuális tevékenységek (szövés, fonás, hímzés) és azok értékei. A hagyományos, népszokáshoz köthető eszközök, tárgyak, díszek. A helyi motívumok, színek, eszközök, jellemző anyagok. Az öltözködés, a népviselet (funkció és praktikusság), a helyi népviselet köznapi és ünnepi ruhadarabjai. Kompetenciák fejlesztése: Szokások, hagyományok megismertetése. A népművészet fontosságának felismertetése. Kommunikációs készség fejlesztése. Játékszeretet, alkotásvágy fejlesztése. Esztétikai érzék alakítása. Kreatív alkotókészség erősítése. A természetes anyagokkal történő tevékenységek megismertetése. Az alkotás örömeinek felkeltése.		

A mozgás okozta öröm megélésének elősegítése. Kooperatív együttműködés gyakoroltatása. Szabálykövetés tiszteletben tartásának fejlesztése.	
Fogalmak	tánc, mozgáselem, tulajdonság, népviselet, öltözködés, divat, helyi motívum, praktikus, népi játék, munkaeszköz
Javasolt tevékenységek	Egyszerűbb néptánc koreográfiák elsajátítása. Játékgyűjtemény készítése csoportmunkában. Népi játékokhoz kapcsolódó eszközök készítése.
3. osztály Ludový odev Jeseň-lámačka Oživenie starej tradície	4. osztály Hudobné nástroje Kuchynský riad a motívy Ľudové motívy na krojoch

Témakör	Népköltészet	Javasolt óraszám 5 óra
Tanulási eredmények	A tanuló: - ismeri a népköltészet alapvető jellemzőit, elemeit; - ismeri a népmesék típusait; - mondókákat, kiszámolókat, népdalokat képes akár spontán feleleveníteni.	
Ismeretek/fejlesztési feladatok		
A népköltészet fogalma, szépsége, fontossága. Közhiedelmek, találós kérdések, népi imádságok. Elődeink népi bölcsessége, logikus gondolkodása. A népmesék főhősei: külső és belső tulajdonságok. A kalandvág és a hősiesség a népmesékben. A régió szlovák legendái, helyi idős emberek történetei. A népmesék típusai, osztályozása. Kompetenciák fejlesztése: Eszdtetikai érzék fejlesztése. Finommotorikus készségek fejlesztése. Információgyűjtés képességének fejlesztése. Kooperatív technikák gyakoroltatása. Egymás vélemények tiszteletben tartásának fejlesztése.		
Fogalmak	hős, hősiesség, főhős, kalandvág, népi imádság, népmesei tulajdonság	
Javasolt tevékenységek	Mese illusztráció. Mese dramatizálás.	
3. osztály Hry s pohybom Piesňové hry pre deti Rozprávky na internete		4. osztály Ľudové motívy na krojoch Dvojazyčné mená ulíc Nárečové slová

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	A megalapozott szókincs fejlődése, gazdagodása, a tanuló emlékező- és kommunikációs képességének fejlődése. A tanuló ismeri lakóhelye nemzetiségi jellegét, környezete emlékhelyeit, emlékműveit, kétnyelvű feliratait, alapvető népviseleti jegyeit. Ismeri azon épületeket, melyek jelentősek a nemzetiségi élet alakulásában. Tud születés- és névnapot köszönteni. Fel tudja sorolni az évszakok, a hónapok, a hét napjainak alapvető jegyeit. A közösségi élet során aktívan alkalmazza a tanult mondókákat, népdalokat és gyermekjátékokat, aktívan ismer 10-15 népdalt, 5 gyermekjátékot. Megismeri a helyi nyelvjárási szavakat. Ismeri a naptári ünnepekhez kapcsolódó tevékenységeket. Meg tud nevezni néhány települést, ahol szlovákok élnek. Tudja az olvasott műveket képekben megjeleníteni, ábrázolni. Aktívan részt vesz tárgykészítő, hagyományőrző tevékenységekben, ünnepségeken. Ismeri a helyi népviselet főbb ruhadarabjait, népművészeti motívumait, népi hangszereit.
--	--